

ПРОТОКОЛ № 2

засідання робочої групи щодо виконання положень Меморандуму про наміри для забезпечення стабільності на ринку тютюнових виробів та підтримки конкурентного середовища для всіх його учасників, укладеного 12 грудня 2019 року між Кабінетом Міністрів України та суб'єктами господарювання тютюнової промисловості

25.02.2020

м. Київ

Голова: заступниця Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Панаїотіді С. М.

Секретар: Кислицька М.П.

Присутні: 23 члени робочої групи, список додається

Запрошені: 12 осіб, список додається

Порядок денний:

1. Про пропозиції щодо зміни методології адміністрування 5 % акцизного податку з роздрібного продажу тютюнових виробів, спрямовані на збільшення податкових надходжень.
2. Про запровадження в Україні системи відстеження руху тютюнових виробів (track and trace).
3. Визначення кола питань, що планується розглянути на наступному засіданні робочої групи.

1. СЛУХАЛИ:

Панаїотіді С. М. - зазначила, що 11.02.2020 взяла участь у координаційній нараді з проблемних питань тютюнового ринку під головуванням Голови Служби безпеки України. У зазначеній зустрічі також взяли участь представники Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України, Державної податкової служби України, Державної митної служби України та тютюнового ринку. За результатами наради, у цілому підтримали ініціативу стосовно зміни порядку адміністрування 5 % акцизного податку з роздрібного продажу тютюнових виробів на рівень виробників, як відображено у відповідних законопроектах, а також створення спільних оперативних груп для виявлення контрабанди та опрацювання питання врегулювання в комерційних політиках виробників відносин із недобросовісними контрагентами.

Крім цього, учасниками координаційної наради було запропоновано, що матеріали, напрацьовані за результатами засідань робочої групи щодо виконання положень Меморандуму, утвореної Мінекономіки, можуть бути направлені як до Служби безпеки України, так і до Комітету Верховної Ради України з питань

фінансів, податкової та митної політики з метою напрацювання спільних пропозицій щодо удосконалення регулювання ринку тютюнових виробів.

Ковальов О. І. - зазначив, що відповідно до інформації Державної податкової служби України налічується біля 60 тис. операторів, що займаються роздрібною торгівлею тютюновими виробами. Однак, фактично податок з роздрібного продажу тютюнових виробів сплачують лише близько половини таких операторів, що призвело до втрат надходжень від роздрібного податку до місцевих бюджетів близько 5 млрд. гривень.

Врегулювати зазначене питання можливо шляхом зміни методології адміністрування 5 % податку з роздрібного продажу тютюнових виробів. Тому було розроблено два системно пов'язаних законопроекти та зміни до Бюджетного кодексу України, прийняття яких дозволить удосконалити положення чинного законодавства з метою запровадження нового механізму справляння акцизного податку з реалізації тютюнових виробів, тютюну та/або промислових замінників тютюну у оптовій та/або роздрібній мережі, а також визначити порядок розподілу надходжень до державного бюджету від сплати 5% акцизного податку з роздрібного продажу тютюнових виробів, тютюну та/або промислових замінників тютюну між місцевими бюджетами.

Запропоноване законопроектом (реєстр. № 2501) збільшення річної плати за ліцензії на право оптової торгівлі тютюновими виробами з 500 тис. гривень до 3 млн. гривень та встановлення додаткових вимог для отримання ліцензії на оптову та роздрібну торгівлю, а також анулювання таких ліцензій за порушення вимог спрямовано на легалізацію роздрібної торгівлі тютюновими виробами та збільшення надходжень від роздрібного податку.

У ході обговорення на робочих зустрічах у комітеті Верховної Ради України зазначені проекти законів були доопрацьовані із урахуванням зауважень заінтересованих сторін.

Разом з тим, зазначені законодавчі ініціативи потребують узгодження з Асоціацією міст України, яка представляє органи місцевого самоврядування.

ВИСТУПИЛИ:

Ханін С. Г., Сухомлин А. О та Сіюшов Д. Ю. - виступили із запереченнями щодо законодавчих ініціатив, які були озвучені, зазначивши, що неспроможність контролюючих органів забезпечити контроль за сплатою акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі тютюнових виробів не повинна призводити до збільшення навантаження на представників бізнесу – платників податків. Таке навантаження полягає, зокрема, у необхідності виробником сплачувати податок до моменту здійснення реалізації тютюнових виробів кінцевому споживачу, що вимагає авансування коштів виробником.

Діргела Г. - зазначив, що виробники тютюнових виробів вважають, що податок з роздрібного продажу тютюнових виробів не відповідає суті акцизного податку та не має аналогів в європейській практиці. Разом з тим, оскільки держава

не готова відмовитися від такого податку, виробники підтримують ініціативи, спрямовані на реформування чинної моделі його адміністрування, за умови, якщо сплата виробником тютюнових виробів буде відбуватись у 10-денний строк після подання декларації таким виробником.

Лініченко К. Г. - додала, що Європейська Бізнес Асоціація також підтримує запропонований народним депутатом України Ковальовим О. І. механізм справляння акцизного податку при реалізації тютюнових виробів, а також збільшення вартості ліцензії, що зменшить на ринку кількість недобросовісних ліцензіатів та сприятиме скороченню втрат надходжень до місцевих бюджетів.

Крім того, при розгляді питання контролю виробництва та обігу підакцизної продукції необхідно окремо розглядати питання контролю ринку алкогольної продукції та тютюнових виробів, із урахуванням специфіки галузей.

Кішко Ю. Я. - повідомив, що у країнах Європейського Союзу найбільша плата за ліцензії на право оптової торгівлі тютюнових виробів становить 150 євро, оскільки ліцензія не повинна виконувати функцію фіскального механізму.

Корніяченко Т. В. - зазначив, що ТОВ «Тедіс – Україна» підтримує законодавчі ініціативи народного депутата України Ковальова О. І.

Семикіна О. Г. - поінформувала, що Державний бюджет України недоотримує близько 5 млрд. гривень у рік внаслідок ухилення від сплати податків з роздрібного продажу тютюнових виробів. Тому, завданням держави є пошук такого механізму адміністрування податку з роздрібного продажу тютюнових виробів, що зменшить можливості платникам податків порушувати законодавство.

З метою конструктивного діалогу щодо напрацювання такого механізму учасникам тютюнового ринку необхідно надати письмові пропозиції, що повинні містити змістовні обґрунтування альтернативного механізму.

Хоменко В. О. - виробники не заперечують проти того, щоб податковим агентом зі сплати 5 % акцизного податку з роздрібною торгівлі тютюнових виробів, тютюну та/або промислових замінників тютюну були визначені виробники тютюнових виробів. При цьому, висловлено застереження про те, що сплата виробником тютюнових виробів має відбуватись у 10-денний строк після подання декларації виробником.

ВИРІШИЛИ:

1. У цілому підтримати ініціативу стосовно зміни порядку адміністрування 5 % акцизного податку з роздрібною торгівлі тютюнових виробів на рівень виробників.

2. Представникам тютюнового ринку, що не підтримують ініціативу стосовно зміни порядку адміністрування 5 % акцизного податку з роздрібною торгівлі тютюнових виробів на рівень виробників, надати до Мінекономіки та/або Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики обґрунтовані пропозиції щодо механізму адміністрування податку з роздрібного

продажу тютюнових виробів, який дозволить мінімізувати втрати бюджету внаслідок ухилення від сплати такого податку.

2. СЛУХАЛИ:

Саварець А. В. – доповів, що за результатами напрацьованих спільно з Міністерством фінансів України, Міністерством цифрової трансформації України, Державною податковою службою України та бізнесом рішень Кабінетом Міністрів України прийнято 2 постанови щодо зміни дизайну акцизної марки для алкогольних виробів, відповідно до яких до акцизних марок для алкогольних напоїв буде додано 2 елементи: двомірний штрих-код швидкого реагування (QR-код) та лінійний штрих-код.

Така система дасть змогу посилити боротьбу із незаконним обігом алкогольних напоїв шляхом відстеження їх руху за допомогою співставлення інформації із бази даних Державної податкової служби України про видані марки та зчитані реєстраторами розрахункових операцій.

Перевагою прийнятого рішення є те, що зміни дизайну марки не призведуть до її подорожчання, що є вкрай важливим для виробників.

Отже, позитивний досвід у вирішенні питання запровадження електронної акцизної марки для алкогольних виробів можна використати і для ринку тютюну.

Водночас, при визначенні системи контролю за переміщенням тютюнових виробів потребують узгодження та доопрацювання ряд питань, пов'язаних із специфікою ринку.

3. ВИРІШИЛИ:

На наступному засіданні робочої групи обговорити, зокрема:

- питання комерційних політик виробників тютюнових виробів у частині роботи з недобросовісними контрагентами (за участі представників Антимонопольного комітету України);
- пропозиції щодо системи відстеження переміщення тютюнових виробів (track and trace).

Голова

Світлана ПАНАЮТІДІ

Секретар

Марина КИСЛИЦЬКА